Na prawach rękopisu.

BIULETYN

POLESKIEJ RADY WOJEWÓDZKIEJ TOWARZYSTW ROLNICZYCH

Rok II. Wrzesień—Październik 1927 r. Nr. 8—9.
Brześć n.Bugiem, ul. Dąbrowskiego Nr. 50.

Działalność Towarzystw Rolniczych.

Centralne Towarzystwo Rolnicze.

Dnia 25.IX r. b. odbyła się konferencja Prezydjum C. T. R. z delegatami wojewódzkimi C. T. R. i kierownikami Towarzystw Wojewódzkich Kresów Wschodnich. Wynikiem konferencji było uchwalenie większego podporządkowania Instruktorów na Okręgach i kontroli takowych przez delegatów Wojewódzkich i Kierowników Tow. Wojewódzkich oraz czuwania nad wypełnianiem i regularnym nadsyłaniem sprawozdań z czynności p.p. Instruktorów wg. ustalonego przez C. T. R. wzoru.

Również tematem konferencji były sprawy samorządowo rolne, które referował p. Stanisław Miklaszewski, dyrektor biura pracy społecznej.

Dn. 27.IX odbyło się posiedzenie Prezesów Kół Porad Sąsiedzkich pod przewodnictwem p. Prezesa C. T. R. Fudakowskiego i w obecności p. vice-prezesa Wąsowicza. Celem ustalenia pracy poszczególnych „Kół Porad Sąsiedzkich“ przyjęto jednomyślnie wniosek Prezydjum utworzenia przy Prezydjum C. T. R. Komisji „Kół Porad Sąsiedzkich“ w skład jej powołując: p.p. Stanisława Dłużewskiego, Jerzego Siemiątkowskiego, Lecha Rościszewskiego, Jana Howolla i Witolda Morawskiego.

W dn. 28-go września 1927 r. odbyło się posiedzenie Komitetu C. T. R.

Na wstępie viceprezes C. T. R., p. Wąsowicz, przedstawił sprawozdanie Prezydjum C. T. R., komunikując o udziale C. T. R. w uroczystościach sprowadzenia zwłok

Słowackiego, o bytności delegatów Prezydjum C. T. R. w Spale na uroczystościach „Dożynek", o udziale prezesa Fudakowskiego w Centralnym Komitecie Pomocy dla Powodzian i o udziale viceprezesa Wąsowicza w takimż Komitecie woj. Warszawskiego: poinformował również o przebiegu prac przygotowawczych do Wystawy Powszechnej, mającej się odbyć w Poznaniu w 1929 roku. — W końcu przedstawił dotychczasowy wynik ze zbiórki na fundusz Jubileuszowy C. T. R., oraz pisma markiza de Vogue i J. Noulens'a z podziękowaniem za nadesłane im wydawnictwa, i medal Jubileuszowy C. T. R. Również zakomunikował o pracy „Spółdzielczość w rolnictwie" Winiarskiego, b. słuchacza Instytutu Spółdzielczego w Krakowie, ofiarowanej przez autora w roku jubileuszowym Centralnemu Tow. Rolniczemu w dowód uznania dla działalności instytucji.

Po przyjęciu przedstawionego przez p. Wąsowicza sprawozdania. Komitet postanowił złożyć podziękowanie p. Winiarskiemu za jego pracę ofiarowaną do użytku Centralnego Tow. Rolniczego.

Przy omawianiu sprawy uruchomienia szkoły mleczarskiej w Szafarni, wywiązała się dyskusja, w której p. Piątkowski wysunął potrzebę większego uwzględnienia w programie tej szkoły działu hodowlanego Pp. Sienkiewicz i red. Chmielecki całkowicie podzielali pogląd p. Piątkowskiego.

W odpowiedzi p. Wąsowicz wyjaśnił, iż tak, jak w Liskowie równolegle prowadzone są kursy hodowlane i mleczarskie, tak i w innych szkołach. C. T. R. będzie dążyło do uwzględnienia równolegle tych 2-ch działów.

Następnie p. Wąsowicz przedstawił sprawozdanie z przebiegu narad Komisji Doświadczalnej oraz ze Zjazdu Prezesów Kół Porad Sąsiedzkich.

Nad sprawozdaniem Komisji Doświadczalnej w dyskusji wyłoniło się pytanie, jaki będzie stosunek W-łu Dośw. Naukowego do Komisji Doświadczalnej przy Prezydjum C. T. R. W odpowiedzi p. Wąsowicz wyjaśnił, iż stosunek ten został całkowicie uregulowany po złożeniu przez dr. I. Kosińskiego jako przewodniczącego tego W-łu oświadczenia na Zjeździe Prezesów Kół Porad Sąsiedzkich, iż inicjatywa tworzenia Kół Doświadczalnych w zupełności odpowiada poglądom W-łu Doświadczalno-Naukowego C. T. R., zaspakaja bowiem tak dawno odczuwaną przez doświadczalnictwo potrzebę łączności z praktycznem rolnictwem i oparcia się o nie. — Istnienie i działalności tych Kół widzi w ścisłej łączności ze stacjami doświadczalnemi i Wydziałem Doświadczalno Naukowym C. T. R. i uważa, że przyczyni się ono do pożytecznego zużytkowania wyników prac Stacji Doświadczalnych, gdyż stacje doświad-

czalne mogą tylko informować, a rolnik musi wypróbować ich wskazówki w swoich warunkach.

Po wyczerpaniu dyskusji wyjaśniającej, Komitet wysłuchał sprawozdania przedstawionego przez p. Wąsowicza, a dotyczącego spraw ubezpieczeniowych, którym C. T. R. ostatnimi czasy poświęca więcej uwagi. Przy tej sposobności wyjaśniło się, że Sejmiki przeprowadzają w wielu okręgach ubezpieczenia przymusowe na zasadzie rozporządzenia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, mającego moc ustawy z dn. 27.V 1927 r. (Dz. Ustaw. Nr. 46, poz. 410) Ubezpieczenia plonów i inwentarza żywego (art. 3 i art. 7).

Wobec nastręczających się wątpliwości w tej sprawie. Komitet postanowił zwrócić się do Związku Polskich Organizacyj Rolniczych z propozycja zwołania specjalnej narady przedstawicieli organizacji rolniczych w celu omówienia tego zagadnienia.

Potem w sprawozdaniu z Komisji przy Instruktorjacie Głównym Kółek Rolniczych, p. **Wieliczko**, zakomunikował. Komisja ta w ciągu 2-dniowych swoich obrad rozważała sprawy zarówno ogólne, dotyczące działalności towarzystw i kółek rolniczych, oraz specjalnie z zakresu prac W-łu Hodowlanego.

Z dyskusji nad temi sprawami wysunęły się wnioski zmierzające do rozszerzenia działalności W-łu Hodowlanego i Sekcji Chowu Koni, Komisja między innemi przyszła do przekonania o konieczności utworzenia specjalnego etatu inspektora hodowli konia roboczego dla drobnej własności.

W dłuższej dyskusji zwrócono uwagę na pilną potrzebę rozszerzenia zakresu działalności Wydziału Hodowlanego, w szczególności zaś dostosowania jego działalności do potrzeb i wymagań życia, w związku z szybkim rozwojem spółdzielczości mleczarskiej.

W wyniku b. ożywionej dyskusji, przewodniczący wiceprezes p, Wąsowicz zaproponował wniosek w sprawie reorganizowania W-łu Hodowlanego, który został przez Komitet C. T. R. przyjęty i przekazany do załatwienia Prezydjum C. T. R.

W wolnych wnioskach p. K. Jokisz zgłosił sprawę wystąpienia z inicjatywą do M-stwa Rolnictwa poddania rewizji dotychczasowych zasad premjowania inwentarza na pokazach; sprawa ta została przekazaną Prezydjum C. T. R. i W-łowi Hodowlanemu.

P. Zawistowski poruszył sprawę wykonania uchwał Zjazdu Jubileuszowego Kółek Rolniczych; przewodniczący wyjaśnił, iż Prezydjum C. T. R. na ostatniem swem posiedzeniu postanowiło wprowadzić specjalną kontrolę nad wykonywaniem uchwał zarówno na okręgach, jak i w centrali.

Centralne Tow. Rolnicze w liczbach.

Założone w roku 1907 Centralne Towarzystwo Rolnicze z powstaniem Państwa Polskiego znacznie rozszerzyło zakres swych prac. Dla charakterystyki jego rozwoju mogą posłużyć następujące liczby pracowników posiada obecnie Towarzystwo 99-ciu. Ogólne jego wydatki wyniosły w ostatnim roku 2.060.374 zł. w czem subsydja Ministerstwa stanowią 36%.

W Towarzystwie centralizuje się ponad 1800 kółek i 75 czynnych Towarzystw Rolniczych Okręgowych—w tem 19 kresowych.

Instruktorów posiada Towarzystwo 110, którzy wygłaszają kilka tysięcy pogadanek rocznie, prócz tego prowadzone są kursy kilkunastodniowe, niższe szkoły rolnicze roczne lub półtoraroczne (Pszczelin, Mieczysławów, Popów, Lisków) i żeńskie roczne kursy rolnicze (Nieszków), chowu drobiu (Julin), mleczarskie (Szafarnia). Ze szkół powyższych wychodzi rocznie ponad 200 chłopców i około 100 dziewcząt.

Ponadto prowadzi Towarzystwo rozległą działalność wydawniczą w zakresie czasopism i kalendarzy rolniczych.

Z Wydziału Organizacji Gospodarstw Wiejskich C. T. R.

W związku z przeprowadzeniem na większą skalę komasacji żywotną jest kwestja organizacji gospodarstw drobnej własności, czego dowodem—zainteresowanie się tą sprawą na Polesiu członków kółek rolniczych należących do Okręgowego Tow. Rolniczego w Drohiczynie, które zwróciło się do C. T. R. o przysłanie instruktora z Wydziału Organizacji Gospodarstw Wiejskich.

Sądząc, że sprawa ta zainteresuje zrzeszonych członków kółek Rolniczych, podajemy poniżej program działalności Wydziału Organizacji Gospodarstw Wiejskich:

Sekcji I. Organizacji Gospodarstw Folwarcznych.

1. Udzielanie porad i planowanie organizacji gospodarstw na podstawie danych zebranych na miejscu w majątkach przez stałych i zaproszonych rzeczoznawców
2. Stała lustracja gospodarstw i opieka nad prawidłowem prowadzeniem.

3. Porady doraźne w biurze.

4. Porady przy wycenianiu majątków ziemskich do działów kupna i sprzedaży, przy wydzierżawiéniu i oddaniu w administrację i spisywaniu umów.

Sekcji II. Rachunkowości Rolniczej.

1. Prowadzenie bezpośrednie rachunkowości majątków ziemskich na podstawie nadsyłanego materjały cyfrowego.

2. Przygotowanie zeznań do podatków.

3. Kontrola rachunkowości w majątkach.

4. Udzielanie porad rachunkowych.

5. Obrona rolnictwa przed nadmiernemi obciążeniami fiskalnemi.

6. Zakładanie prowincjonalnych biur rachunkowych i opieka nad niemi.

Sekcji III. Organizacji Gospodarstw Małych.

1. Badanie ustroju gospodarstw małych.

2. Urządzanie konkursów i premjowanie gospodarstw.

3. Lustrowanie gospodarstw.

4. Porady, dotyczące reorganizacji gospodarstw, układanie płodozmianów i t. p.

5. Udzielanie pomocy w prowadzeniu i przy zamykaniu ksiąg rachunkowych małej własności.

6. Urządzanie kursów rachunkowych dla instruktorów rolniczych.

7. Urządzanie kursów rachunkowych lokalnych dla rolników celem zaznajomienia ich z techniką prowadzenia rachunkowości.

8. Odczyty i pogadanki na zebraniach, kursach rolniczych, zjazdach z zakresu organizacji i rachunkowości rolniczej.

9. Opracowywanie ksiąg i wzorów rachunkowych.

10. Opracowywanie memorjałów i przedłożeń do władz państwowych w sprawach organizacji i rachunkowości.

11 Wydawnictwa i publikacja na tematy ściśle z organizacją i rachunkowością związane.

12. Prowadzenie rachunkowości gospodarstw małych.

Sekcji IV. Statystyki Rolniczej.

1. Statystyka kosztów robocizny i inne.
2. Wyliczenie kosztów produkcji.
3. Statystyka cen artykułów potrzebnych w gospodarstwie rolnem.
4. Zestawienia statystyczne pod względem:
   a) obszaru
   b) stosunków komunikacyjnych
   c) obszaru uprawy okopowych
   d) stosowanie nawozów pomocniczych
   e) typów organizacji:
   A) gospodarstwo buraczane
   B) Gorzelnicze
   C) Hodowlane
   D) Zbożowe.

Taryfa i Regulamin.

§ 1. Składka roczna dla członków W-łu wynosi zł. 20.
Członkami W-łu mogą być tylko członkowie C. T. R., legitymujący się kartą członkowską za dany rok.

Sekcja Organizacji Gospodarstw Folwarcznych.

§ 2. Za udzielanie porad w biurze w sprawach organizacji gospodarstw płacą:
a) członkowie O. T. R. i W-łu minim. zł. 5, za godz. zł. 20.
b) niecżłonkowie „ „ 10, „ „ „ 30.
§ 3. Za wyjazdy w sprawach organizacji do majątku kierownika W-łu lub delegata W-łu wynosi honorarjum:
a) dla członków W-łu i O. T. R.
za dzień przy pracy lub w podróży zł. 80, za noc w podr. zł. 40.
b) od niecżłonków
za dzień przy pracy lub w podróży „ 100, „ „ „ „ 50.
§ 4. Za wyjazdy w celach szacunkowych płacą:
a) członkowie O. T. R. i W-łu
za dzień przy pracy lub w podróży zł. 160, za noc w podr. zł. 70.
b) niecżłonkowie
za dzień przy pracy lub w podróży „ 240, „ „ „ „ 100.
Przy wszystkich wyjazdach zwraca klijent wszelkie koszty podróży.

§ 5. Honorarjum za operaty na piśmie, wynosi za każdą straconą godzinę:
w sprawach organizacji od członków zł. 15, od nieczł. zł. 20.
„ szacunkow. „ „ „ 30, „ „ „ 40.

§ 6. Przepisy o uiszczaniu należności przez klijentów: porady w biurze płatne są odrazu, na porady połączone z wyjazdem lub elaboratem wpłaca przy zgłoszeniu klijent połowę przypuszczalnej należności.

Sekcja Rachunkowości Rolniczej.

Taryfa I.

§ 7. Biuro

a) opracowuje dziennik kasowy z memorjałem i rozdziela na poszczególne rachunki.

b) sprawdza i zestawia inwenturę, sporządzoną przez zarząd majątku wg. wskazówek biura i regestry gospodarcze, prowadzone w ciągu roku w majątku.

c) sporządza bilans roczny z wykazaniem stanu majątku i czystego dochodu z gospodarstwa rolnego i pobocznych gałęzi.

Klijent

a) sporządza na początku każdego roku dokładną inwenturę wg. wskazówek biura i dostarcza ją do biura.

b) nadsyła co miesiąc oryginał przez kalkę pisanego dziennika kasowego z memorjałem.

c) nadsyła co pół roku wyciągi z rachunków firm handlowych i banków.

d) prowadzi na miejscu i składa w biurze niezwłocznie po skończonym roku regestr gospodarczy wskazany przez biuro, obrocznik, kontrolę mleka, kontrolę pensji i ordynarji i książkę kontową, a z gospodarstwa leśnego i działów przemysłowych, wskazane przez biuro raporty miesięczne lub roczne.

e) dostarcza co rok wykaz użytku i plan obsiewu.

Opłata od każdej jednostki gospodarczej z osobną księgowością wynosi:

Opłata zasadnicza zł. 300 — pozatem:

od każdego mg. do 800 mg. po 50 gr.=do 336 ha od ha 89 gr.
od każdego mg. od 600—1000 mg. po 40 gr.=od 336—560 ha od ha 71 gr.

od każdego mg. ponad 1000 mg. po 30 gr.=ponad 560 ha od ha 53 gr.
od każdego mg. lasu do 600 mg. po 20 gr.=do 336 ha od ha 36 gr.
od każdego mg. lasu od 600—1000 mg. po 15 gr.=od 336—560 ha od ha 27 gr.
od każdego mg lasu ponad 1000 mg. po 10 gr. = ponad 560 ha od ha 18 gr.

Za miesięczne sprawozdania rocznie zł. 35.

Najmniejsza opłata roczna zł. 500.

W gospodarstwach intensywnych i z dużym materjałem cyfrowym podnosi się taryfę § 7 o 10—25 proc.

Opłata od lasów nie eksploatowanych i od wielkich na Kresach znacznie zniżona.

Za pierwsze założenie księgi inwenturowej osobna dopłata zależnie od wielkości materjału, minimum zł. 50.

Taryfa II.

§ 8. Biuro wykonuje te same czynności, co pod § 7 i opracowuje na podstawie nadesłanych raportów gospod. dziennych obroty produktami rolnymi, nabiałem, inwentarzem żywym i martwym.

Klijent nadsyła co miesiąc wskazane przez biuro raporty gospodarcze, a inny materjał cyfrowy, jak w § 7.

Opłata pg. § 7 za dopłatą zł. 250 do zł. 300, a za 2 sprawozdania miesięczne zł. 60—rocznie.

Taryfa III.

§ 9. Biuro wykonuje te same czynności, co pod § 7 i 8, a oprócz tego opracowuje na podstawie nadsyłanych raportów gospodarczych dziennych obroty robocizną pociągową i pieszą.

Klijent dostarcza poza materjałem cyfrowym wskazanym pod § 7 i 8, w lipcu i kwietniu pełne etaty urzędników i służby.

Opłata pg. § 7 z dopłatą 500 do 600 zł., a za 3 sprawozdania miesięczne zł. 90 rocznie.

§ 10. Od przedsiębiorstw przemysłowych, złączonych z majątkiem klijenta, opłata roczna 2 zł. od każdego 1.000 zł. obrotu.

§ 11. Za sporządzenia w biurze bilansu majątków, których rachunkowości w ciągu roku biuro nie prowadziło, pobiera się zależnie od przygotowania materjału około 60 proc. opłaty z pod § 7.

§ 12. Za rewizję bilansów, sporządzonych przez kancelarje prywatne, pobiera się 25 proc. opłaty z pod § 7. W razie przeprowadzenia szczegółowej kontroli wszystkich pozycji w księgach opłaca strona pełną należność pg. taryfy.

§ 13. Koszt wszelkich książek oraz druków i portorji ponosi klijent.

§ 14. Wszystkie wyjazdy do majątków bądź jednorazowe, bądź perjodyczne są osobno płatne i to do połowy, tytułem zaliczki przed wyjazdem pg. następującej taryfy za każdy dzień przy pracy lub w podróży:

a) dla członków O. T. R. i W-łu:
kierownika W-łu zł. 50,—buchaltera zł. 40,—urzędnika zł. 30

do rewizji bilansów

kierownika Wydziału zł. 60 — buchaltera zł. 50.

b) dla niecżłonków:
Kierownika W-łu zł. 70, — buchaltera zł. 60, — urzędnika zł. 40

do rewizji bilansów

kierownika W-łu zł. 80 — buchaltera zł. 70.

Noc spędzona w podróży liczy się jak pół dnia: noc. liczy się od g. 11-j wieczorem do 6-j rano, zaczęta noc — jako cała noc. Zaczęty dzień do 12-ej w poł. jako pół dnia po tej godzinie już jako cały dzień. Do tego dochodzi zwrot kosztów podróży, jeżeli koleją to 2-gą klasą.

§ 15. Porady w sprawach rachunkowości, udzielane w biurze członkom O. T. R. i W-łu prowadzących w W-le księgowość, — są bezpłatne. Pozatem wynosi honorar. za porady, udzielane członkom, minimalnie zł. 5.—8 za każdą godzinę zł. 10. Niecżłonkowie płacą minimalnie zł. 10, — za godzinę zaś zł. 20.

§ 16 Przepisy o uiszczaniu należności przez klijentów:

a) Wynagrodzenie za czynności jednorazowe obowiązany klijent płacić natychmiast po ukończeniu danej pracy, przed przystąpieniem do niej wpłaca zaliczkę w wysokości przynajmniej 50 proc. przypuszczalnej należności.

b) należności, wynikające z tytułu rocznych umów, obowiązany jest klijent płacić bez przypomnienia w 4-ch równych ratach kwartalnych z góry, a mianowicie: 15. VI., 15.IX. 15. XI, 15. III.

c) przy zgłoszeniu płaci klijent zaliczkę w wysokości połowy raty kwartalnej.

d) zaliczki i raty nie podlegają zwrotowi.

§ 17. Za spóźnione zgłoszenia majątków, czyli po 1 czerwca biuro ma prawo żądać dopłaty do normalnej taryfy.

§ 18. Zawiadomienie o wystąpieniu z biura powinno nastąpić ze strony klijenta na piśmie i nie później jak na

2 miesiące przed końcem roku umówionego. W przeciwnym razie obowiązany będzie klijent zapłacić przy końcu tegoż roku tytułem rekompensaty 30 proc. należności roku poprzedniego.

§ 19. Klijent obowiązany jest nadsyłać do biura wszelkie raporty i sprawozdania miesięczne najpóźniej na 8 dzień każdego nastepnego miesiąca, półroczne w pierwszym miesiącu, każdego półrocza, inwenturę najpóźniej w ciągu pierwszego miesiąca a materjał do bilansu, jak regestry i td. najpóźniej w ciągu 2-ch miesięcy po skończonym roku.

§ 20. W razie gdyby raporty i wogóle materjał cyfrowy przesyłany był do biura bardzo nieregularnie, albo tak niedokładnie i niekompletny, że pociągałby za sobą nadzwyczajne upomnienia i koszty, wtenczas biuro ma prawo policzyć sobie odpowiednie wyższe wynagrodzenie, albo odmówić dalszego opracowania przesłanego materjału.

§ 21. Członkowie W-łu, którzy nie dostarczą kompletnego materjału cyfrowego i wyjaśnień do bilansu rocznego do dnia 1 października,—dopłacają 10 proc. od ogólnej rocznej należności za prowadzenie rachunkowości; dostarczający po 1-szym styczniu dopłacają 25 proc.

§ 22. Biuro gwarantuje stronie jedynie umiejętne i ścisłe zestawienie bilansu na podstawie rozporządzalnego materjału cyfrowego, dostarczonego przez stronę, a nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności za możliwe usterki tego materjału, a może być wtenczas nawet wolne od obowiązku sporządzenia bilansów.

Poleska Rada Wojewódzka Towarzystw Rolniczych.

Dnia 17 września odbyło się zebranie Rady pod przewodnictwem Prezesa p. R. Skirmuntta na którem po przyjęciu protokułu ostatniego posiedzenia i przeprowadzonej dyskusji nad sprawami bieżącemi i programem prac na przyszłość uchwalono:

1. Celem zrobienia przeglądu dorobku rolniczego na Polesiu i dania możności rolnikom miejscowym wejść w kontakt z firmami handlowemi, producentami oryginalnych zbóż siewnych, fabrykami maszyn rolniczych — urządzić w roku 1928 we wrześniu Poleską Wystawę Rolniczą w Brześciu, powołując Komitet Wystawy do czego upoważniono Prezydjum.

2. Porobić przygotowania celem wzięcia udziału Poleskiej Rady Wojewódzkiej w Ogólno Polskiej Wystawie Rolniczej w Poznaniu w r. 1929.

3. Urządzić w porozumieniu się z D. O. K. IX zwyczajem lat poprzednich kursa żołnierskie rolnicze we wszystkich garnizonach i Oddziałach Województwa Poleskiego.

4. Zorganizować w sezonie jesienno-zimowym kursa lotne we wszystkich kółkach rolniczych na terenie Polesia.

5. Wziąć czynny udział w przyjściu z pomocą ofiarom powodzi w Małopolsce, wysyłając zbiorowo na ręce Komitetu dla Powodzian produkta rolne w postaci zboża i ziemniaków.

6. Celem ujednostajnienia i skoordynowania pracy instruktorów na Okręgach — zwoływać co dwa miesiące zebrania takowych kolejno w poszczególnych siedzibach O.T.R.

Na zebraniu zgłosił swoje ustąpienie ze stanowiska viceprezesa Rady p. Janusz Suski, na miejsce Jego Rada wybrała p. A. Bobińskiego.

Okręgowe Towarzystwo Rolnicze w Drohiczynie

Dnia 11|IX r. b. staraniem O. T. R. w Drohiczynie został zorganizowany w Janowie pokaz koni.

Otwarcia pokazu dokonał p. Dr. Pęski Przedstawiciel Poleskiego Urzędu Wojewódzkiego w obecności Starosty p. Czernika licznie zgromadzonych ziemian i drobnych rolników. Otwierając pokaz p. Dr. Pęski przemówił do zebranych podkreślając znaczenie tego rodzaju pokazów dla rozwoju rolnictwa.

Na pięknie udekorowanym placu zgromadzonych było 138 koni głównie przez drobnych rolników doprowadzonych. Wśród koni przeważał typ koni ciężkich zwłaszcza ogierów, źrebięta w większej ilości po ogierach rządowych stacjonowanych w Nowoszycach przedstawiają się o wiele szlachetniej.

Jury w składzie p. Dr. Pęski jako przewodniczący i członkowie pp. pow. lek. wet. Socha, insp. hodowlany P. R. W. T. R. W. Plewiński i Witold Orda — dokonała przeglądu i nagrodziła wystawców następującemi nagrodami:

12 listów pochwalnych od Poleskiej Rady Wojewódz. Tow. Roln.

1 żeton złoty, 3 srebrne i 6 bronzowych od Okr. Tow. Rolniczego, oraz szereg drobnych narzędzi rolniczych.

Na pokazie odbyło się pokazowe kucie koni oraz odczyt o znaczeniu pielęgnacji kopyta i właściwem kuciu koni wygłoszony przez p. Łado-Moczarskiego. Na odczycie było około 150 słuchaczy.

Dnia 10|X odbyło się zebranie Rady i Zarządu O.T.R. na którem uchwalono: 1) założyć mleczarnię spółdzielczą w Drużyłowiczach, 2) zwrócić się do Rady Wojewódzkiej o wydelegowanie instruktora organizatora gospodarstw drobnych celem udzielenia porad, co do ułożenia płodozmianów i zaprowadzenia rachunkowości u zgłaszających się członków kółek Rolniczych, 3) zorganizowanie straży ogniowej w Upirowie, 4) otworzenie przy O. T. R. agentury Tow. Wzajemnych ubezpieczeń „Snop".

Nadmienić należy, że Okr. Tow. Rolnicze w Drohiczynie wykazuje dużą żywotność w organizowaniu kółek Rolniczych, mleczarni i kas spółdzielczych.

Okręgowe Towarzystwo Rolnicze w Kobryniu.

Dnia 16|X 1927 r. odbyło się zebranie O. T. R. pod przewodnictwem p. viceprezesa F. Nowomiejskiego na którem uchwalono założenie „Koła Porad Sąsiedzkich" większej własności, jako Sekcji Okręgowego Tow. Rolniczego. Na prezesa tej Sekcji powołana p. J. Bańkowskiego. Zaangażowano instruktora hodowlanego, który również proszony jest o współpracę z Sejmikiem. Uchwalono otworzyć przy O. T. R. agenturę Tow. Wzajemnych Ubezpieczeń „Snop".

Okręgowe Towarzystwo Rolnicze w Pińsku.

Z inicjatywy Okr. Tow. Rolniczego w Pińsku powstała Sekcja Kół Gospodyń Wiejskich, celem podniesienia kultury wsi przez oświatę wsród gospodyń wiejskich. Sekcja ma za zadanie przeprowadzanie krótkoterminowych lotnych kursów z działu 1. higjeny, wychowania dzieci, 2. przerobu nabiału, hodowli drobiu i trzody, ogrodnictwa, warzywnictwa i przetworów owocowych, 3. kroju, szycia i robót ręcznych—tkactwa i kilimkarstwa.

Sekcja Kół Gospodyń Wiejskich w Pińsku zwraca się do wszystkich kobiet z apelem o organizowanie tego rodzaju Sekcji przy odpowiednich Okręgowych Tow. Rolniczych i powołuje jednocześnie do życia Sekcję Wojewódzką K. G. W. przy Poleskiej Radzie Wojew. Tow. Roln.

O. T. R. w Pińsku postanowiło w najbliższym czasie zaangażować instruktora hodowlanego, celem podniesienia hodowli na powiecie.

Przy O. T. R. w Pińsku utworzono Sekcję rybacką pod przewodnictwem p. Z. Korsaka, która uchwaliła zwrócić się przez Poleską Radę Wojew. Tow. Rolnicz. do Ministerstwa Roln. o udzielenie subwencji na opłacenie instruktora rybackiego.

Okręgowe Towarzystwo Rolnicze w Prużanie.

Dnia 27 września odbył się pokaz inwentarza, produktów rolnych i wyrobów ręcznych przemysłu ludowego urządzony z inicjatywy Sejmiku i Okręgowego Tow. Rolniczego w Prużanie.

Pokaz ten, jak na miejscowe warunki, wypadł bardzo dobrze i Okręgowe Tow. Rolnicze zdało całkowicie egzamin ze swej pracy w kierunku podniesienia rolnictwa w powiecie.

Sądząc z doprowadzonego inwentarza i wystawionych eksponatów zboża selekcyjnego, produktów ogrodniczych, wyrobów przemysłu ludowego, a także z zainteresowania się rolników w powiecie i licznego ich udziału, pomimo niesprzyjającej pogody, można było wyrobić sobie zdanie, że praca oświatowo-rolnicza postępuje w Prużańskim powiecie w szybkim tempie naprzód, co jest wynikiem, że Sejmik w Prużanie rozumie dostatecznie doniosłość ścisłej współpracy gospodarczej Samorządu z miejscowem Okręgowem Towarzystwem Rolniczem.

Na pokazie obecni byli: delegat Ministerstwa Rolnictwa — p. Glass Stanisław, delegaci Poleskiego Urzędu Wojewódzkiego — pp. Mikołaj Kossow i Dr. Marek Pęski, Starosta miejscowy p. Boguszewski, delegat Centralnego Tow. Rolniczego p. Józef Kmita i przedstawiciel Poleskiej Rady Wojewódzkiej p. Witold Plewiński.

Z doprowadzonych przeszło 150 koni zauważyć można było zamiłowanie miejscowych rolników do hodowli koni

typu przeważnie zimnokrwistego, co z punktu widzenia użytkowości i miejscowych warunków trudno pochwalać i propagować, dlatego też Komisja kwalifikujaca konie do nagrody pod przewodnictwem delegata Ministerstwa Rolnictwa p. Glassa przedewszystkiem odznaczała konie o typie lżejszym krajowym. Ogólnie nagrody otrzymało 22 gospodarzy w postaci: nagród pieniężnych w łącznej sumie zł. 700 wyasygnowanej przez Ministerstwo Rolnictwa, 1 listu pochwalnego Centralnego Tow. Rolniczego i 3 listów pochwalnych Sejmiku Prużańskiego.

25 pułk Ułanów Wielkopolskich przysłał na pokaz grupę koni (8 szt.) bardzo dobrych pod względem eksterieru, dobrego wyglądu i ruchu, za co otrzymał list pochwalny Centralnego Tow. Rolniczego dla pułku i 3 listy pochwalne Centralnego Tow. Rolniczego celem przesłania hodowcom tych koni.

20 pułk artylerji polnej otrzymał list pochwalny Poleskiej Rady Wojewódzkiej za przedstawioną grupę koni typu artyleryjskiego.

W dostarczonych 66 szt. bydła dominowało bydło miejscowe czerwone polskie o dobrym wyglądzie, z których znaczna część zapisana jest do Poleskiego Związku Hodowlanego. Zauważyć się też dało sporo bydła nizinnego jak również parę okazów białogrzbietów. Komisja Kwalifikacyjna pod przewodnictwem delegata P. U. W. p. Kossowa nagrodziła najładniejsze sztuki — nagrodami pieniężnemi Ministerstwa Rolnictwa i Wydziału Sejmiku Powiatowego i honorowemi w postaci listów pochwalnych. — Najwyższą nagrodą t. j. medalem bronzowym Ministerstwa Rolnictwa został nagrodzony p. Czarnocki z Białosowszczyzny za przedstawioną grupę bydła czerw. polsk.

Wyróżniały się również buhaje rasy czerwonej polskiej postawione na stacjach kopulacyjnych w powiecie przez Sejmik Prużański i jałówki po tychże buhajach.

Trzoda chlewna reprezentowana była przez 15 sztuk świń rasy Wielkiej Białej Angielskiej — wystawcy nagrodzeni zostali narzędziami rolniczemi zakupionemi przez Sejmik w miejscowej spółdzielni „Rolnik". Zwracały uwagę knury Sejmikowe postawione na stacjach kopulacyjnych.

Owce były słabiej reprezentowane przez 7 sztuk świniarek z maj. Kuplin.

Z hodowli drobiu wyróżniały się kury zielonóżki kuropatwiane i białe nagrodzone listami pochwalnemi Centralnego Tow. Rolniczego.

Produkta rolne i przemysł ludowy reprezentowane były w zakresie dość obszernym. Komisja Kwalifikacyjna pod przewodnictwem p. Józefa Kmity delegata C. T. R. nagrodziła medalem bronzowym C. T. R. p. Moraczewskiego z Kuplina za przedstawione zboża selekcyjne oraz listami pochwalnemi C. T. R. i Poleskiej Rady Wojewódzkiej Tow. Roln. wystawców produktów ogrodniczych i przemysłu ludowego.

Zapoczątkowane w powiecie rozpowszechnianie zbóż selekcyjnych (żyto Wierzbińskie, Petkus, Puławskie, owies-Złoty Deszcz, Zwycięzca) i ziemniaków przyniosło już duże rezultaty czego dowodem, wystawione ładne zboża i ziemniaki produkowane nie tylko przez większą własność i osadników, ale także i drobnych rolników.

Ogrodnictwo w powiecie Prużańskim stoi bardzo dobrze okazy jarzyn, cebuli i pomidorów nie dałyby się pobić produkcji podmiejskich ogrodów najbliższej okolicy Warszawy.

Dobrze reprezentowany był również przemysł ludowy w postaci pięknych wyrobów płóciennych na co koniecznem byłoby znaleść zbyt, który dobrze zorganizowany, mógłby przynieść poważny dochód rolnikom.

O wielkiem zadowoleniu ludności rolniczej z pokazu i nagród wydanych wystawcow świadczy podziękowanie wyrażone inicjatorom pokazu w osobach Starosty p. Boguszewskiego i Zarządowi O.T.R. za urządzenie pokazu i obietnica lepszego obsyłania na przyszłość wystaw i pokazów pod względem jakości i ilości inwentarza i produkcji rolnej.

Wnioskować więc można, że organizowanaprzez Poleską Radę Wojewódzką Tow. Roln. Wystawa Poleska Rolnicza w Brześciu w r. 1928 przedstawi nam w całem tego słowa znaczeniu całokształt produkcji rolniczej na Polesiu z ogromnym pożytkiem dla całego Województwa.

Z bytności Ministra Rolnictwa p. Niezabytowskiego w Sarnach.

Dnia 8 b. m. był w Sarnach p. Minister Niezabytowski celem zapoznania się z pracami Stacji Doświadczalnej Kultury Torfowisk Okręgowego Towarzystwa Rolniczego i działalnością organizacji rolniczej i Sejmiku w kierunku podniesienia rolnictwa na terenie pow. Sarneńskiego.

Powitany na dworcu przez miejscowe władze i delegatów organizacji rolnicz. na Polesiu na Minister udał się do lokalu Sejmiku, gdzie witali Go przedstawiciele 35 kó-

łek rolniczych, 40 kół Młodzieży Rolniczej i 8 kół Gospodyń wiejskich zgrupowanych w O. T. R. Przemawiający zdając niejako sprawozdanie ze swej działalności i poczynań prosili pana Ministra o zwrócenie bacznej uwagi na powiat i wzięcie w życzliwą opiekę O. T. R. w Sarnach, które intensywnie pracuje nad podniesieniem rolnictwa i w miarę możności przyjście z wydatniejszą pomocą finansową, ażeby powiat ten uczynić powiatem wzorowym. Następnie p. Bohusz-Szyszko prezes O. T. R. skreślił prace dotychczasowe Tow. Rolniczego i przedstawił program działalności na przyszłość wręczając p. Ministrowi na piśmie zagadnienia o potrzebach rolnictwa w powiecie.

Pan Minister dziękując za serdeczne przywitanie jakiego doznał w Sarnach, oświadczył, że Rząd rozumiejąc doniosłość rolnictwa w Polsce wszelkiemi siłami będzie pomagał w rozwoju takowego, zwracając uwagę na Kresy, które będąc najwięcej zniszczone, tembardziej potrzebują intensywnej pomocy finansowej. Kończąc swoje przemówienie Pan Minister zwrócił się do rolników z apelem, aby zgodnie pracowali dla dobra Polesia i Polski.

Od Kół Gospodyń Wiejskich wręczono Panu Ministrowi kilim, sporządzony na świeżo założonym warsztacie.

W otoczeniu Pana Starosty Szmidta, viceprezesa Centralnego Tow. Rolniczego ks. Sapiechy, przedstawicieli Poleskiej Rady Wojewódzkiej i Okręgowego Towarzystwa Rolniczego Pan Minister udał się na Stację Doświadczalną gdzie powitany przez Kierownika Stacji p. Chamca szczegółowo zwiedzał doświadczenia przeprowadzane nad uprawą torfów. Wyniki pracy Stacji Doświadczalnej zauważyć było można nadzwyczajne. Mokre torfy na których dotychczas tylko licha trawa rosła przemienione zostały przez osuszenie i zmeljorowanie na ładne łąki z których już tego roku zbierano po 100 ctm. z 1 ha. dobrego siana pierwszej jakości. Okopowe i jarzyny bardzo dobre, kapusta i buraki, które p. Kierownik Stacji pokazywał na poletkach, rzadko gdzie na ziemiach stojących w bardzo dobrej kulturze na zachodzie możnaby zobaczyć.

Następnie Pan Minister obejrzał nowobudujące się budynki, które zakrojone, na większą skalę dadzą możność rozwoju pracy doświadczalnej Stacji we wszystkich działach rolnictwa na terenie Polesia.

Jak wielkie znaczenie ma Stacja doświadczalna w Sarnach dla Polesia, a również dla całej Polski nie potrzeba opisywać, podkreślić można tylko, że zapoczątkowanie osuszenia bagien na Polesiu i wyniki jakie p. Kierownik Stacji pokazał świadczą, co można z Polesia zrobić i ile tysięcy ha ziemi stojącej dzisiaj nieużytkiem można zamienić na urodzajne pola. To też Pan Minister Niezabytowski za-

interesowawszy się Stacją Doświadczalną w Sarnach i Polesiem i zobaczywszy wyniki pracy tejże mamy nadzieję dołoży wszelkich starań, aby się znalazły środki do zapoczątkowania na szerszą skalę robót meljoracyjnych na Polesiu, celem zamienienia dotychczas naogół biednej okolicy na żyzne i urodzajne tereny na których życie rolnicze będzie rozkwitało.

Po zwiedzeniu Stacji Pan Minister odbył konferencję z przedstawicielami miejscowych Władz, Centralnego Tow. Rolniczego, Poleskiej Rady Wojewódzkiej, Okręgowego Tow. Rolniczego i Kierownictwem Stacji Doświadczalnej poruszając najżywotniejsze potrzeby rolnictwa na Polesiu. Między innemi przedstawiono Panu Ministrowi sprawę budowy dużej rzeźni w Sarnach, która z powodu braku zbytu na bydło i świnie na miejscu przyniosłaby ogromną korzyść rolnictwu.

Pan Minister obiecując rozpatrzyć i życzliwie załatwić w miarę możności wszystkie przedstawione mu postulaty dotyczące rozwoju rolnictwa na Polesiu udał się w powrotną drogę do Warszawy.

Ze zjazdu hodowlanego Województwa Poleskiego

Dnia 13.X br. odbył się w Brześciu zjazd hodowlany pod przewodnictwem Wicewojewody p. Tyszki, w obecności delegata Ministerstwa Rolnictwa Naczelnika Wydziału Hodowlanego p. Ihnatowicza, przedstawicieli Wydziału Rolnego Województwa. delegatów Poleskiej Rady Wojewódzkiej Tow. Rolniczych. Poleskiego Związku Kółek Rolniczych oraz reprezentantów Wydziałów Sejmików.

Po odczytaniu i przedyskutowaniu referatów hodowlanych zgłoszonych przez p. insp. Bieńkiewicza, Poleską Radę Wojew. Tow. Rolnicz. i Poleski Wojew. Związek Kółek Rolniczych zebrani uchwalili powołać stałą Komisję Hodowlaną pod przewodnictwem Pana Wojewody. składającą się z przedstawicieli Wydz. Rolnego P.U.W. delegatów Wojewódzkich organizacji rolniczych oraz po jednym przedstawicielu każdego Powiatu powołanych przez zebranie delegatów organizacji rolniczych powiatowych.

Do opracowania statutu stałej Komisji Hodowlanej została wybrana Komisja w skład której weszli przedstawiciele Wydziału Rolnego P.U.W. pp. Bieńkiewicz Wacław i Kossow Mikołaj, Poleskiej Rady Wojew. Tow. Roln. — p. Józef Kmita, Polesk. Wojew. Zw. Kółek Roln. p. Konstanty Trojanowski i delegat Wydziału Sejmiku Pow. w Brześciu p. Krzyżanowski.

Wiadomości Rolnicze

Statystyka plonów w poszczególnych krajach

Średnie plony w latach 1920 — 24.

Kraj	Obszar w tys. akrów	Plon w tys. centalów	Plon z 1 ha w q
P s z e n i c a			
1. Danja	198	5,101	32,46
2. Holandja	151	3,720	31,05
3. Belgja	327	7,412	28,56
4. Anglja	1,821	35,200	24,36
5. Niemcy	3,527	54,956	19,63
6. Czecho-Słowacja	1,530	20,056	16,52
7. Francja	13,250	163,257	15,52
8. Polska (lata 1921—24)	2,471	24,411	12,45
9. Łotwa	73	624	10,77
Ż y t o			
1. Belgja	549	11,120	25,52
2. Holandja	500	8,821	22,23
3. Danja	541	7,315	17,04
4. Niemcy	10,536	129,535	15,49
5. Czecho-Słowacja	2,154	26,415	15,45
6. Francja	2,196	21,734	12,47
7. Polska	10,856	105,730	12,27
8. Łotwa	589	4,476	9,58
J ę c z m i e ń			
1. Holandja	60	1,516	31,84
2. Belgja	86	1,999	29,28
3. Danja	671	14,339	26,93
4. Anglja	1,415	22,464	20,00
5. Niemcy	3,395	52,482	10,48
6. Czecho-Słowacja	1,673	22,140	16,67
7. Francja	1,696	20,226	15,03
8. Polska	2,856	30,018	13,24
9. Łotwa	388	2,859	9,28

Kraj	Obszar w tys. akrów	Plon w tys. centalów	Plon z 1 ha w q.
Owies			
1. Belgja	643	12,553	24,60
2. Holandja	386	6,792	22,18
3. Dania	1,117	18,411	20,76
4. Anglja	2,117	31,352	18,66
5. Niemcy	8,128	112,909	17,50
6. Czecho-Słowacja	2,024	24,316	15,13
7. Francja	8,457	93,864	13,99
8. Polska	5,915	58,982	12,56
9. Łotwa	684	4,985	9,19
Ziemniaki			
1. Belgja	400	60,949	19,20
2. Holandja	431	64,964	19,00
3. Anglja	517	69,776	17,01
4. Danja	204	26,101	16,12
5. Niemcy	6,562	721,660	13,86
6. Polska	5,489	588,272	13,51
7. Czecho-Słowacja	1,563	137,302	11,06
8. Łotwa	164	13,130	10,09
9. Francja	3,595	255,131	8,95
Buraki cukrowe			
1. Holandja	167	46,644	35,19
2. Belgja	161	40,240	31,49
3. Czecho-Słowacja	580	125,625	27,29
4. Francja	358	76,624	26,96
5. Niemcy	944	201,359	26,88
6. Danja	83	17,668	26,83
7. Polska	302	52,915	22,08

Nowe obliczenia zbiorów tegorocznych.

Na podstawie sprawozdań korespondentów rolnych Główny Urząd Statystyczny dokonał przeszacowania przypuszczalnego zbioru 4 zbóż, które przedstawia się następująco:

Pszenica: 14,8 miljona q żyto—59,8 miljona q, jęczmień 16,3 miljona q, owies 34,2 miljona q.

Ilości te w stosunku do zbioru ubiegłego roku stanowią: dla pszenicy 115,9 proc., dla żyta — 119.4 proc., dla jęczmienia 104,8 proc., dla owsa 112,1 proc. W stosunku do przeciętnych zbiorów za pięcioletni okres od 1921|22 — 1925|26 zbiór roku obecnego stanowi pszenicy 118,8 proc., żyta 114,3 proc. jęczmienia 110,2 proc., owsa 115,5 proc.

Dane powyższe mogą jeszcze ulec zmianie po dokonaniu młocki. Przy obliczeniach nie były również brane pod uwagę szkody wyrządzone przez grady i powodzie co do któych Główny Urząd Statystyczny nie rozporządza jeszcze dostatecznymi danemi.

Urodzaj ziemniaków zapowiada się lepiej niż w roku ubiegłym. Całkowity zbiór przypuszczalnie wyniesie 292.000.000 q.

Urodzaj buraków cukrowych można oszacować w przybliżeniu na 42, 7 mil. ctm.

Przemiał żyta.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poleciło Wojewodom wydać zarządzenie, aby ceny mąki i chleba były opierane na przemiale zboża do 65 proc. Wojewodowie mają dopilnować, aby młyny i piekarnie stosowały się ściśle do rozporządzenia o przemiale i o cenach mąki i chleba. Wykroczenia winny być karane na mocy art. 4 rozporz. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 sierpnia 1926 roku.

Ubezpieczenie inwentarza.

Referat Ubezpieczeniowy przy Instruktorjacie Głównym Kółek Rolniczych C. T. R. komunikuje:

W związku z rozszerzaniem się sieci mleczarń spółdzielczych wyłania się bardzo aktualna i związana z tym ruchem sprawa podniesienia wartości materjału hodowlanego, a to znów wiąże się ściśle z akcją ubezpieczenia bydła od padnięcia i pożaru.

Troska więc o żywy dobytek tak ze względu na jego wysoką cenę rynkową jak i ciężkie warunki w rolnictwie winna być spotęgowana.

W wypadku padnięcia sztuki wytwarza się przerwa w sprawnem funkcjonowaniu warsztatu rolnego, czego ten ostatni nie znosi, a ze względu znów na ciężkie warunki kredytowe w uzyskaniu pieniędzy moment braku inwentarza staje się nieraz bardzo długim.

Biorąc pod uwagę, iż nawet największa dbałość ze strony gospodarza nie może uchronić od nieszczęścia wynikłego z powodu padnięcia sztuki, trzeba więc obejrzeć się poza siebie i szukać pomocy w organizacji.

Te organizacje są to zrzeszenia ubezpieczeniowe — Kółka Ubezpieczeniowe, które powstać mogą bądź z inicjatywy kółka rolniczego, czy też, wprost z inicjatywy kilku gospodarzy.

Charakter spółdzielczy przy nieznacznych wydatkach na administrację daje możność organizacji zastosować minimalne spłaty za ubezpieczenia co wpływa na ich popularność, a obejmowanie niedużego terenu pozwala na szybką likwidacje wrazie padnięcia sztuki.

Formalności są następujące: w celu założenia kółka ubezpieczeniowego zawiązuje się Komitet Organizacyjny złożony z 3 — 5 osób. Komitet wypełnia szemat statutu określając nazwę miejsce prawne i z odnośną opłatą stemplową zł. 4.50 przesyła z opinją Starostwa o podpisanych założycielach stowarzyszenia do Państwowego Urzędu Kontroli Ubezpieczeń Ministerstwa Skarbu.

Ubezpieczenia podniosą poziom hodowlany i zachęcą członków kółek i mleczarń do selekcjonowania i nabywania lepszego materjału hodowlanego, co w rezultacie wpłynie dodatnio na ilość i jakość wytwarzanych produktów.

W pierwszym rzędzie więc należy przystąpić do organizacji kół Ubezpieczeń przy mleczarniach współdzielczych.

Statuty i wskazówki dla organizatorów Stowarzyszenia Ubezpieczeń żywego inwentarza są do nabycia w poszczególnych Okręgowych Towarzystwach Rolniczych.

Informacje podatkowe i kredytowe.

Nawiązując do okólnika z dn. 8.VII-1927 r. L. 21|35|IV Ministerstwo Skarbu zarządza, aby na warunkach i w rozmiarach określonych w powyższym okólniku były przyznawane również ulgi w spłacie bieżących należności z tytułu podatku majątkowego. Wobec tego płatnikom właścicielom gospodarstw rolnych, których plony wobec klęsk żywiołowych uległy zniszczeniu ponad 40 proc. w stosunku do zbiorów normalnych należy odroczyć do I.X-1928 r. za opłatą odsetek za odroczenie w wysokości 1 proc. miesięcznie również należność z tytułu nowej raty podatku majątkowego płatnej w myśl okólnika z dn. 1.VIII-1927 r. L.3148|V. Powyższe ulgi będą udzielane przez Urzędy Skarbowe podatków i opłat skarbowych na indywidualne prośby płatników względnie o ile chodzi o właścicieli gospodarstw o obszarze do 43 ha również na podstawie podań zbiorowych oraz wniosków zarządów gminnych. Prośby o odroczenie podatku majątkowego płatnikom, którzy oprócz gospodarstwa rolnego posiadają nadto inne rodzaje majątków stanowiących wartość ponad 25 proc. ogólnego szacunku, i płatnikom posiadającym kilka majątków ziemskich (w różnych okręgach), których tylko część uległa klęskom żywiołowym, należy z odpowiednim wnioskiem przestawić Ministerstwu Skarbu do decyzji. O powyższem zarządzeniu należy niezwłocznie zawiadomić władze podatkowe pierwszej instancji.

Ułatwienie pożyczek rolnych.

Bank Rolny dążąc do ułatwienia ludności w uzyskiwaniu kredytów opracował szereg zmian w dotychczasowych przepisach. Zmiany te w dużym stopniu upraszczają obecną procedurę dla starających się o długoterminowe pożyczki amortyzacyjne w listach zastawnych na kupno gruntów, parcelację a zwłaszcza inwestycje rolne oraz spłatę uciążliwych dla gospodarstw wiejskich zobowiązań pieniężnych. Zmiana przepisów zatwierdzona przez Ministerstwo Reform Rolnych ogłoszona została w Monitorze Polskim z dn. I.X. Nr. 212.

Kredyt na łubin.

Powołując się na wzmiankę w N-rze 5 Biuletynu z czerwca komunikujemy, że Państwowy Bank Rolny pragnąc dać możność rolnictwu wykorzystania piaszczystych nieużytków przez zaprowadzenie na nich plantacji łubinu przeznaczył pewną sumę na kredyty dla rolników przy zakupie nasion łubinu. Pożyczki udzielane będą przy współudziale fachowych organizacji rolniczych, które każdorazowo opinjować będą o zachodzącej potrzebie założenia plantacji łubinu oraz stwierdzać, iż uzyskana pożyczka użyta zostanie zgodnie z przeznaczeniem. Przy wydawaniu opinji organizacje rolnicze przedewszystkiem uwzględniać będą podania tych rolników, którzy zamierzają obsiać łubinem nieużytki rolne.

Wysokość pożyczek określa się na 20 — 30 zł. na 1 ha projektowanej plantacji.

Drobna własność rolna korzystać będzie mogła z kredytu za pośrednictwem spółdzielni kredytowych, kas gminnych pożyczkowo-oszczędnościowych i ewentualnie powiatowych kas oszczędności. W tych miejscowościach, gdzie brak jest spółdzielni oraz gminnych lub powiatowych kas oszczędności, pożyczki udzielane być mogą bezpośrednio grupom rolników członków kółek rolniczych, na skrypty dłużne z zastosowaniem solidarnej odpowiedzialności.

Kredyty dla średniej i większej własności ziemskiej udzielane będą bezpośrednio na weksle bądź żyrowane przez majątkowo odpowiedzialne osoby, bądź też zabezpieczone kaucją hipoteczną.

Przejściowe pożyczki gotówkowe.

Państwowy Bank Rolny przejściowych pożyczek gotówkowych na spłatę uciążliwych długów prywatnych obecnie nie udziela. Pożyczki wydawane są nadal na spłaty rodzinne i trwałe inwestycje rolne.

Kredyt dla spółek maszynowych.

Zawiadamiamy, iż Bank Rolny udziela obecnie pożyczek Sekcjom maszynowym, organizowanym przy Kółkach Rolniczych w pierwszym rzędzie na zakup młocarń (względnie łącznie z manężami) wałów i wszelkich maszyn do czyszczenia ziarna.

Pożyczki na kupno siewników będą znów wydawane w sezonie przed siewami wiosennemi. Na kupno żniwiarek w okresie przedżniwnym.

Ogólnie powiedzieć można, iż pożyczki udzielane są na kupno maszyn, których cena jest na tyle znaczna, że drobny rolnik własnemi środkami pieniężnemi nabyć ich nie może, a charakter ich usług daje gwarancję, że będą spółkowo użytkowane.

Przy podaniach należy przesyłać informacje o stanie majątkowym wszystkich członków Sekcji, których liczba winna być wyraźnie podawana w opinjach kółek rolniczych.

Wskazanem jest nadsyłanie świadectw firmy, w której maszyny będą zakupione, o cenie każdej z maszyn wymienionych w podaniu.

Zmiana § 2-go dotycząca pożyczki na meljoracje.

Prawo do otrzymania pożyczki na meljoracje służy przedewszystkiem spółkom wodnym, w razie zaś udowodnionych trudności stworzenia spółki wodnej, osobom prawnym i fizycznym posiadającym grunty, których zmeljorowanie zapewni podniesienie produkcji.

Tymczasowe zasady udzielania pożyczek na cele, związane z zagospodarowaniem pastwisk.

1. W sprawie postępowenia i zachowania formalności przy udzielaniu przez Państwowy Bank Rolny pożyczek na cele, związane z zagospodarowaniem pastwisk oraz w sprawie nadzoru nad zużyciem tychże pożyczek — obowiązują zasady ogólne o udzielaniu pożyczek na podniesienie wytwórczości zwierzęcej (№ 1596-R. III. z dnia 30-IX-1926) z tem jednakże zastrzeżeniem, że niniejsze zasady czego innego nie postanawiają.

2. Pożyczki na cele, związane z zagospodarowaniem pastwisk, będą udzielane najwyżej na przeciąg lat pięciu za oprocentowaniem rocznem 4 proc. wraz z dodatkiem administracyjnym na rzecz Państwowego Banku Rolnego, który od pożyczek na kapitał obrotowy wynosi 2 proc., a od pożyczek na inne cele 1 proc. w stosunku rocznym.

3. Udzielanie pożyczek na terminy dłuższe dopuszczalne jest w każdym poszczególnym wypadku jedynie za zezwoleniem Ministerstwa Rolnictwa.

4. Do podania o pożyczkę winien być dołączony wypełniony kwetjonarjusz według wzoru, ustalonego przez Państwowy Bank Rolny, a dotyczący osoby ubiegającej się o pożyczkę i jej stosunków gospodarczych i majątkowych. Prawdziwość danych, wymienionych w kwestjonarjuszu, winna być potwierdzona przez właściwy urząd gminny (magistrat).

5. Ponadto do podań winien być dołączony:

I. Plan zagospodarowania pastwiska, uwzględniający:

a) opis pastwiska w szczególności:
- aa) obszar,
- ab) położenie,
- ac) glebę,
- ad) roślinność,
- ae) wodopój,
- af) dotychchczasowe przeznaczenie i stan użytkowy,
- ag) potrzebę i możliwość meljoracji;

b) w razie wspólnego użytkowania danego pastwiska, wykaz uprawnień i ich rozmiar tak co do obszaru pasania, jak i ilości, rodzai i wieku paść mogących się zwierząt z ewentualnem zaznaczeniem przeciętnej użytkowania, przysługującego poszczególnym uprawnianym w zakresie dopuszczalnego wspólnego użytkowania;

c) program zagospodarowania pastwiska (zabiegi, mające na celu znaczne podniesienie wydajności pastwiska z wyjątkiem nawadniania i odwadniania);

d) uregulowanie użytkowania pastwiska co do czasu, liczby, rodzaju i wieku pasących się zwierząt, wypasania poszczególnych działek i t. d.

II. Kosztorys projektowanego zagospodarowania pastwiska z podaniem kalkulacji powiększenia dochodowości:

6. O konieczności i celowości udzielenia kredytu na cele związane z zagospodarowaniem pastwisk winny wydać w poszczególnych wypadkach opinję:

a) na obszarze wojewòdztw zachodnich — Izby Rolnicze;

b) na obszarze województw południowych — Towarzystwo Gospodarskie Wschodniej Małopolski, względnie Małopolskie Towarzystwo Rolnicze;

c) na obszarze województw środkowych — Centralne Towarzystwo Rolnicze, względnie Centralny Związek Kółek Rolniczych;

d) na obszarze województw wschodnich — Wojewódzkie Towarzystwa, względnie Związki Kółek Rolniczych.

7. Skrypt dłużny winien objąć zobowiązanie:

a) wykonania robót, związanych z zagospodarowaniem, oraz

b) użytkowania pastwiska w ściśle określony sposób, stosownie do załączonego planu,

c) bezzwłocznege zwrócenia pieniędzy w razie niewypełnienia jednego z powyższych zobowiązań.

Wystawy i pokazy.

W roku 1928 projektowane jest urządzenie Wystawy Rolniczo-Przemysłowej Wołyńskiej w Łucku do zorganizowania której powołany został Komitet Organizacyjny.

Powszechna Wystawa Krajowa w Poznaniu w r. 1929.

Komitet Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu zwrócił się za pośrednictwem naszem do rolników w Województwie Poleskiem celem wzięcia udziału w powyższej wystawie.

Dział Rolniczy podzielony będzie na następujące grupy:

a) Grupa produkcji rolnej:

1. Ogólna uprawa roli.
2. Hodowla roślin.

2a. Nasiennictwo.

3. Maszyny i narzędzia rolnicze.
4. Łąki, pastwiska, torfy.

5. Gleboznawstwo i nawożenie.
6. Nawozy sztuczne.
7. Doświadczalnictwo i stacyjnictwo rolne.
8. Meljoracje rolne.
9. Ochrona roślin.

b) **Grupa produkcji zwierzęcej:**

10. Dział naukowy produkcji zwierzęcej. (Żywienie genetyka etc.).
11. Hygjena zwierząt.
12. Chów drobiąt (drób, króliki, gołębie, zwierzęta futerkowe).
13. Łowiectwo (z hodowlą psów).
14. Rybactwo.
15. Hodowla owadów pożytecznych (pszczelarstwo, jedwabnictwo).
16. Chów zwierząt użytkowych.
17. Chów koni.

c) **Grupa przemysłu rolnego:**

18. Cukrownictwo.
19. Przemysł spirytusowy (gorzelnie rolne, drożdżarstwo, rektyfikacje, zużytkowanie spirytusu, monopol spirytusowy).
20. Krochmalnictwo (wraz z syropiarstwem).
21. Młynarstwo (rolnicze i przemysłowe).
22. Browarnictwo (z chmielarstwem).
23. Mleczarstwo.
24. Wina, miody, ocet, napoje bezalkoholowe.
25. Przetwórstwo warzywne i owocowe.
26. Przemysł tytoniowy (z monopolem tytoniowym).
27. Przemysł mięsny (rzeźnictwo, chłodnictwo, wędzarnictwo, konserwy mięsne).

d) **Grupa Leśnictwa:**

28. Lasy państwowe.
29. Lasy prywatne.
30. Przemysł drzewny (mechaniczny, chemiczny i transport drewna).
31. Ochrona lasu.

32. Sekcja leśna ogólna (ekonomika gospodarstwa leśnego, szkolnictwo leśne, nauka, doświadczalnictwo, piśmiennictwo, meljoracje leśne, zrzeszenia),

e) **Grupa ogrodnictwa:**

33. Sadownictwo.
34. Warzywnictwo.
35. Kwiaciarstwo i parki.

f) **Grupa ogólna:**

36. Szkolnictwo.
37. Ekonomika rolna.
38. Piśmiennictwo rolne.
39. Organizacje rolnicze.
40. Oświata i propaganda rolnicza (wykłady, pokazy, wycieczki, dział muzealny.
41. Budownictwo wiejskie.

Przewiduje się urządzenie pól doświadczalnych, łąk meljorowanych, wzorowe urządzenie pastwisk (ogrodzenia, pojenia na pastwisku), kultury murszy, wzorowe nowoczesne podwórza dla gospodarstw włościańskich, gospodarstwo hodowlane, ogólny pawiłon rolnictwa, poszczególne gmachy różnych przemysłów rolnych oraz maszyn rolniczych, kurniki, gołębniki, oranżerje i td., wreszcie komplet z 5 budynków szkolnych znajdujący się na początku terenu, mieścić będzie szkolnictwo rolnicze, ekonomikę, piśmiennictwo itp.

Wiadomości handlowe.

Zbyt słomy lnianej.

Towarzystwo Zakładów Żyrardowskich zwróciło się do Poleskiej Rady Wojewódzkiej Towarzystw Rolniczych proponując zorganizowanie na terenie Polesia skupu słomy lnianej na następujących warunkach:

gat. I. zł. 21 za 10 kg. loco wagon długość łodygi od 65 cm. i wyżej.

gat. II. zł. 17 za 10 kg. loco wagon długość łodygi od 50 — 65 cm.

gat. III. zł. 12 za 10 kg. loco wagon długość łodygi niżej 50 cm.

Zainteresowani mogą się zgłaszać po bliższe informacje do biura Poleskiej Rady Wojewódzkiej Tow. Rolniczych w Brześciu n.B. ul. Dąbrowskiego 50.

Zbyt drzewa.

Zgłoszono do Poleskiej Rady Wojewódzkiej następujące zapotrzebowania z prośbą o pośrednictwo w zakupie:

Powazna firma w Rumunji potrzebuje 10.000 dębowych podkładów kolejowych następujących wymiarów 2.60 X 0.15 X 0.25.

Firma szwajcarska pragnie zakupić około 400 wagonów desek topolowych, lipowych i jodłowych—szerokości od 20 cm., grubości od 6 cm. i długości od 2 — 6 mtr. Deski te potrzebne są do fabrykacji skrzynek

Firma w Warszawie zakupi:

Ilość sztuk po:			— 10 kompletow	c/m. 16/18	14/16	14/14	10/14	8/16
24	krokwie	m.b. 7,30	175,20				175,20	
106	„	„ 6,70	710,20				710,20	
30	kleszczy	„ 12.—	360.—					360.
18	rozpornic	„ 3,95	71,10		71,10			
36	nastrzały	„ 3,50	126.—		126.—			
60	mieccy	„ 1,40	84.—				84.—	
36	słupów	„ 1,36	48,60			48,60		
12	opaski	„ 8.25	99.—		99.—			
12	„	„ 8.—	96.—		96.—			
8	„	„ 5.—	40.—		40.—			
4	„	„ 4.25	17.—		17.—			
56	legary	„ 2,20	123,20		123,20			
9	podciągi	„ 6,25	56,25	56,25				
razem m. b. 10 kompletów—po			2064,15	56,25	572,30	106,20	969,40	360.
łącznie 3			347,02	1,620	12,820	2,082	13,572	4,608

każdą ilość kloców sosnowych i dłużyc tartacznych i bloków (odziomków), oraz bale sosnowe (do budowy wagonów) do ostrego kantu — 500 mtr. sześciennych, o przekroju 60 m|m X 210 m|m 2.85 mtr.

Pytania i odpowiedzi.

1. Zapytanie:

Proszę o wskazanie błędu przyczyn łojowatego smaku masła i środków zapobiegawczych.

Spółdzielnia mleczarska „Zgoda".

2. Odpowiedz:

Smak łojowaty masła powstaje:

1) Wskutek utleniania się tłuszczu masłowego. Utlenianie to następuje pod wpływem światła i ciepła. Białe

światło słoneczne, jak wiemy z fizyki. jest mieszaniną barw: czerwowej, pomarańczowej, żółtej, zielonej, jasno-niebieskiej, ciemno-niebieskiej i fjoletowej. Pod wpływem promieni niebieskich i do pewnego stopnia zielonych-poszczególne składniki tłuszczu masłowego, a zwłaszcza oleina, silnie się utleniają. Promienie innych barw zmian chemicznych nie wywołują i są wyłącznie promieniami cieplnemi.

Jednocześnie z łojowaceniem masła występuje często jego jełczenie. Nie należy jednak mieszać tych dwóch zjawisk. Jełczenie jest wyłącznie spowodowane działalnością niektórych drobnoustrojów. Łączne występowanie tych dwóch zjawisk tłomaczy się tem, że tłuszcz utleniony, czyli łojowaty, jest podatniejszy na działanie drobnoustrojów, powodujących jego jełczenie. Ujemne działanie światła na jakość masła ujawnia się prawie natychmiast. Próbka masła świeżego, umieszczona w probówce i wystawiona na bezpośrednie działanie promieni słonecznych, już po 10 minutach wykazuje w smaku łojowatość. Dlatego też nie wolno masła wystawiać na działanie światła ani minuty dłużej, aniżeli to jest konieczne. Najlepiej, gdy lokal, służący do przechowywania masła, pozbawiony jest okien. Jeżeli lokal ten okna posiada, należy szyby zakleić specjalnym papierem, lub wreszcie stosowaé szkło matowe, czerwonc, żółte, brunatne, jednak nigdy niebieskie ani zielone.

Masło łojowacieje również, pod wpływem ciepła.

Trzeba je więc przechowywać w pomieszczeniu chłodnem i przewozić do kolei wczesnym rankiem, albo po zachodzie słońca. Jeżeli się zdarzy, że masło musi być przewiezione w czasie operowania słońca, należy skrzynie okryć mokremi płachtami.

2) Przyczyną łojowacenia masła może być również karmienie krów wielką ilością młodej koniczvny, makuchów i ziemniaków, oraz

3) nieschłodzenie śmietanki na chłodniku walcowatym zaraz po wyjściu z wirówki.

V.

Druk. „Literacka“ Brześć nad Bugiem, 3-go Maja 3, tel. 193.